

Aleksander Barszczewski (1930–2022)

22 marca 2022 r. w Warszawie zmarł znany białorusistenista, profesor, pisarz, poeta i działacz społeczny, Aleksander Barszczewski.

Aleksander Barszczewski urodził się 2 listopada 1930 r. w Bondarach koło Białegostoku. Ukończył filologię rosyjską na Uniwersytecie Łódzkim. W 1966 r. na Uniwersytecie Warszawskim obronił pracę doktorską pt. *Jakub Kołas – dzieje twórczości 1906-1930*, a następnie – rozprawę habilitacyjną pt. *Białoruska obrzędowość i folklor we wschodniej Białostoczczyźnie*. W latach 1975-2004 kierownik Katedry Filologii Białoruskiej UW.

Dorobek naukowy Aleksandra Barszczewskiego obejmuje ponad 100 publikacji naukowych, poświęconych badaniom białoruskiego folkloru, polsko-białoruskim związkom literackim i kulturowym oraz białoruskiej literaturze emigracyjnej. Autor licznych prac popularnonaukowych, autor i współautor podręczników do literatury białoruskiej, przekładów literatury białoruskiej na język polski.

Współpracował z uczelniami na całym świecie: prowadził wykłady w Queens College of City University w Nowym Jorku, School of Slavonic and East European Studies Uniwersytetu Londyńskiego, na uniwersytetach białoruskich (w Mińsku, Grodnie, Witebsku, Połocku, Homlu), a także ośrodkach lubelskich: Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej oraz Katolickim Uniwersytecie Lubelskim im. Jana Pawła II.

Laureat prestiżowych nagród, za działalność naukową, dydaktyczną i kulturalną otrzymał między innymi Złoty Krzyż Zasługi, Kawalerski Krzyż Odrodzenia Polski, Medal Edukacji Narodowej, Medal Franciszka Skaryny, odznakę „Zasłużony Działacz Kultury”, a także tytuł doktora *honoris causa* Białoruskiego Uniwersytetu Państwowego w Mińsku.

Przewodniczący Białoruskiego Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego (1982-1990), Wiceprezydent Międzynarodowej Asocjacji Białorusistenistów (1995-2005), Wiceprzewodniczący Stowarzyszenia Folklorystów Białorusi, Członek Komitetu Słowianoznawstwa PAN (2002-2003), Przewodniczący Komitetu Głównego Olimpiady Języka Białoruskiego w Polsce (od 1993 r.), Przewodniczący Polskiego Towarzystwa Białorusistenistycznego (1993-2004).

Jako poeta debiutował w 1956 r. na łamach tygodnika „Niwa”. Pisał w języku białoruskim pod pseudonimem *Алесь Барскі*. Autor tomików wierszy *Белавежскія матывы* (1959), *Жнівень слоў* (1967), *Мой бераг* (1976), *Блізкасць далёкага* (1984), *Лірычны пульс* (1987). Był jednym z założycieli Białoruskiego Stowarzyszenia Literackiego „Białowieża”.